

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА імені О. М. БЕКЕТОВА

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ТА ЗАВДАННЯ
до виконання розрахунково-графічної роботи
з навчальної дисципліни

СТРАХУВАННЯ

*(для студентів заочної форми навчання освітньо-кваліфікаційного рівня
«бакалавр» напрямку підготовки 6.030504 – Економіка підприємства і слухачів
другої вищої освіти спеціальності 7.03050401 – Економіка підприємства)*

Харків
ХНУМГ ім. О. М. Бекетова
2017

Методичні вказівки та завдання до виконання розрахунково-графічної роботи з навчальної дисципліни «Страхування» (для студентів заочної форми навчання освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр» напряму підготовки 6.030504 – Економіка підприємства і слухачів другої вищої освіти спеціальності 7.03050401 – Економіка підприємства) / Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова; уклад. : О. О. Воронков. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2017. – 22 с.

Укладач: канд. екон. наук, доц. О. О. Воронков

Рецензент: канд. екон. наук, доц. Н. І. Склярчук

*Рекомендовано кафедрою економіки підприємств міського господарства,
протокол № 1 від 29.08.2016 р.*

ЗМІСТ

ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ	4
1 ОСНОВНІ ПОЛОЖЕННЯ	5
2 ІНДІВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ ДЛЯ РОЗРАХУНКОВО- ГРАФІЧНОЇ РОБОТИ.....	5
Завдання 1. «Характеристика заданого виду страхування».....	5
Завдання 2. «Обчислення кількісних чинників страхової події»	6
СПИСОК ДЖЕРЕЛ	21

ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ

Вивчення дисципліни «Страхування» передбачено освітньо-професійною програмою підготовки бакалавра за напрямом 6.030504 Економіка підприємства. Метою вивчення навчальної дисципліни є формування знань та практичних навичок з питань страхового захисту майнових інтересів юридичних та фізичних осіб, функціонування та аналізу ринку страхових послуг.

У процесі вивчення дисципліни «Страхування» студент має виконати розрахунково-графічну роботу, яка полягає у розв'язанні двох завдань, що охоплюють матеріал основних тем курсу. Вихідні дані обираються за варіантом: один з 15 варіантів вихідних даних.

Розрахунково-графічну роботу треба оформити відповідно до встановлених вимог. Завдання мають обов'язково відповідати номеру варіанта, містити умови розв'язування завдань, необхідне теоретичне обґрунтування та розрахунки і висновки.

Номер варіанту розрахунково-графічної роботи треба обирати за останньою цифрою номера залікової книжки студента. Розрахунково-графічна робота повинна бути виконана в термін, призначений навчальним графіком. Наприкінці роботи необхідно навести літературу, якою студент користувався під час розв'язання завдань.

На титульному аркуші треба чітко написати назву дисципліни, варіант завдання, прізвище, ім'я та по батькові студента, вказати курс, спеціальність і факультет.

1 ОСНОВНІ ПОЛОЖЕННЯ

Тема розрахунково-графічної роботи: «Види страхових ризиків».

Метою розрахунково-графічної роботи є закріплення та поглиблення теоретичних знань щодо основних положень теоретичного курсу дисципліни «Страхування», набуття практичних навичок з фахової діяльності страхувальника при страхуванні масових видів страхових ризиків.

Розрахунково-графічна робота «Види страхових ризиків» полягає у виконанні двох завдань, зокрема, у визначенні особливостей певних видів страхування та обчисленні кількісних чинників страхової події. Звіт з виконання розрахунково-графічної роботи має містити:

- вступ, де визначено економічну значущість та основні функції страхування ризиків;
- характеристику сутності, змісту та особливостей заданого виду страхування;
- визначення кількісних чинників страхової події;
- список використаних джерел.

2 ІНДІВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ ДЛЯ РОЗРАХУНКОВО-ГРАФІЧНОЇ РОБОТИ

Завдання 1 Характеристика заданого виду страхування

Надати характеристику певного виду страхування, тобто страхового ризику, що обирається з таблиці 2.1 за варіантом. Завдання потрібно виконати у вигляді реферату обсягом 8-15 сторінок на підставі вивчення відповідної літератури та правил страхування, що розроблені певними страховими компаніями. Текст реферату має містити посилання на відповідні статті Закону України «Про страхування» та інші нормативні документи і джерела. Найбільш детально потрібно розглянути особливості, що властиві заданому виду страхування.

Таблиця 2.1 – Види страхових ризиків

Номер варіанта	Вид страхового ризику
1	Особисте страхування. Страхування життя. Страхування від нещасних випадків і хвороб
2	Медичне страхування. Особисте страхування туристів

Продовження таблиці 2.1

Номер варіанта	Вид страхового ризику
3	Майнове страхування. Обов'язкове майнове страхування. Добровільне страхування майна підприємств
4	Транспортне страхування. Страхування вантажів («карго»). Страхування транспортних засобів (каско)
5	Страхування відповідальності власників транспортних засобів – юридичних осіб
6	Страхування фінансових ризиків. Страхування втрати прибутку (доходу)
7	Страхування фінансових інвестицій. Страхування кредитних ризиків. Страхування депозитів
8	Страхування фінансових гарантій. Титульне страхування
9	Страхування технічних ризиків. Страхування будівельно-монтажних ризиків
10	Страхування машин та обладнання. Страхування електронного обладнання.
11	Страхування відповідальності. Страхування цивільної відповідальності
12	Страхування професійної відповідальності
13	Страхування відповідальності за якість продукції
14	Страхування відповідальності роботодавців
15	Страхування невиконання контрактів з боку постачальників продукції або незатребуваної продукції з боку споживачів

Завдання 2 Обчислення кількісних чинників страхової події

Для виконання завдання пропонується розв'язання чотирьох задач, що збігається до обчислення відповідних чинників страхової події. У розв'язанні задачі потрібно наводити правила та міркування, за якими приймається рішення, та наводити посилання на відповідні джерела.

Варіант 1

1. У договорі страхування професійної відповідальності аудиторів передбачена страхова сума 25 тис. грн. Безумовна франшиза становить 1,5 тис. грн. У результаті помилки, здійсненої при виконанні службових обов'язків, завдано шкоду клієнтові на суму 5 тис. грн. Крім цього, додаткові витрати постраждалої особи склали 2 тис. грн., а витрати аудитора, здійснені

без згоди страховика – 0,5 тис. грн. Визначити суму, яку має відшкодувати потерпілому страхова компанія.

2. Позичальник застрахував свою відповідальність за неповернення кредиту, який він отримав в комерційному банку на термін 5 місяців. Сума кредиту – 30000 тис. грн. Відсоткова ставка – 25 % річних. Відповідальність страховика – 80 %. Тарифна ставка – 3 %. Позичальник не повернув суму кредиту за два місяця. За договором кредитування погашення кредиту відбувалося рівними частинами. Визначити страхову суму, розмір страхового платежу та суму страхового відшкодування при настанні страхового випадку.

3. Промислове підприємство уклало договір страхування зі страховою компанією на страхування 30 працівників за страховим випадком отруєння хімічними речовинами. Договір страхування укладено з умовою його дії протягом певного періоду часу, тільки під час виконання застрахованою особою службових обов'язків. Тарифна ставка за даними ризиками – 1,75 % страхової суми. Страхова сума – 10000 грн на кожного застрахованого. Впродовж терміну дії договору страхування на підприємстві постраждали три особи, що підтверджується відповідними довідками медичної установи: одна особа втратила працездатність на 8 %, яка виконувала роботу, не пов'язану із службовими обов'язками, друга особа внаслідок нещасного випадку на виробництві загинула, третя особа, перебуваючи у відрядженні, втратила працездатність на 12 % виконуючи завдання підприємства. Визначити суму страхових платежів та страхове відшкодування за результатами нещасних випадків.

4. Автоперевізник уклав договір страхування з обов'язкового страхування пасажирів. На автобус міжміського сполучення було продано 33 квитки до кінцевого пункту вартістю 47 грн. кожний. Страховий платіж встановлено договором у розмірі 1,5 % від вартості квитка. Згідно з правилами страхування, у разі тимчасової втрати працездатності застрахованим за кожну добу виплачується 0,2 % страхової суми, але не більше 50% страхової суми. Визначити величину страхових платежів за даним рейсом, суму страхового відшкодування, коли внаслідок ДТП двом пасажиром встановлено II групу інвалідності і одному пасажиру встановлено I групу інвалідності, один пасажир втратив працездатність й знаходився на стаціонарному лікуванні 27 днів та амбулаторному лікуванні 53 дні.

Варіант 2

1. Сім'я: чоловік – 41 рік, дружина – 37 років, дитина – 13 років уклали договори добровільного страхування медичних витрат за програмою «Стаціонарне лікування». Термін договору страхування – 12 місяців. Страхова

сума кожного застрахованого – 15000 грн. За програмою «Стаціонарне лікування» страховик гарантує виплати страхової суми шляхом оплати вартості медичної допомоги та медичних послуг, наданих застрахованій особі при стаціонарному лікуванні у відділеннях загального профілю та спеціалізованих відділеннях. Під час дії договору страхування чоловік захворів та знаходився на стаціонарному лікуванні 21 день, де витратив 5000 грн., та на амбулаторному лікуванні 12 днів, де витратив 530 грн. Визначити суму страхових платежів та страхове відшкодування за програмою «Стаціонарне лікування».

2. Сім'я у кількості чотирьох чоловік уклала договір медичного страхування на кожного члена сім'ї за програмою «Стаціонарна медична допомога». Термін договору страхування – 12 місяців. Страховим ризиком за даною програмою є захворювання, травматичне ушкодження, отруєння, раптовий розлад здоров'я, що викликають необхідність надання застрахованій особі кваліфікованої медико-санітарної допомоги. Впродовж терміну страхування стався нещасний випадок, за яким було травмовано особу, яка перебувала у стаціонарі 23 дні. Вартість діагностичних обстежень склала 1375 грн., й медикаментів 2985 грн. Лікування проходило з наданням хірургічних послуг, які коштували 2480 грн. При страхуванні сім'ї, залежно від кількості осіб, страховик може надавати знижки при сплаті страхового платежу. Визначити суму страхових платежів та страхове відшкодування за програмою «Стаціонарна медична допомога».

3. Туристична фірма застрахувала групу туристів у кількості 30 чол. на страхову суму 15 тис. \$ США кожного. Термін перебування туристів за кордоном – 10 днів. Розмір страхового тарифу за один день перебування за кордоном для однієї особи – 0,55 \$ США. Для туристичної групи в СК передбачена знижка платежу у розмірі 20 %. Страхова компанія застосувала вікові обмеження при оформленні полюсів, зокрема, страхуванню не підлягають особи старше 75 років. Для осіб, старше 65 років використовується підвищуючий коефіцієнт – 1,5 до базових річних страхових тарифів. Вікові дані туристів такі: 12 осіб були у віці до 50 років; 8 – у віці до 60 років; 6 – у віці до 65 років й 4 – старше 65 років. Під час подорожі двоє туристів захворіли, і їм була надана невідкладна медична допомога. Один з туристів (віком 50 років) 5 днів знаходився на стаціонарному лікуванні. Вартість його лікування склала 3000 \$, вартість медикаментів для другого туриста – 1100 \$ США. Визначити розмір страхових платежів для туристичної групи та розмір виплат в результаті страхового випадку.

4. Під час показових виступів стався страховий випадок, у результаті якого заподіяна шкода життю і здоров'ю членів екіпажа повітряного судна.

Одна особа загинула; три особи визнано інвалідами II групи; одна особа тимчасово втратила працездатність на 120 днів. Визначіть розмір страхового платежу, який був сплачений експлуатантом повітряного судна, якщо договір страхування укладено на один рік, та розмір страхових виплат кожному постраждалому члену екіпажу.

Варіант 3

1. Приватне виробничо-торгівельне підприємство, що займається виробництвом товарів народного споживання, застрахувало своє майно вартістю 25 млн. грн, у т.ч. 60 % з відповідальністю за додатковий ризик – крадіжку зі зломом. Тарифна ставка страхування майна складає 30 коп. зі 100 грн. страхової суми. За додаткову відповідальність (викрадання, крадіжку та ін.) встановлена додаткова плата – 1 грн. зі 100 грн. Безумовна франшиза – 0,5 %. У результаті крадіжки зі зломом на виробництві було викрадено товарів на суму 3125 тис. грн. Визначити розмір страхових платежів та розмір страхового відшкодування.

2. Торговельний центр має договір добровільного страхування у якому зазначено, що склади, а також товари в них застраховані у повній вартості, відповідно на 30 та 20 млн. грн. У результаті пожежі на одному зі складів були пошкоджені: сама будівля й частина товарів, що в ній знаходились. Затрати на відновлення складу за кошторисом склали 3 млн. грн., збиток від загибелі й пошкодження товарів – 4 млн. грн. Окрім того, затрати щодо рятування застрахованого майна й приведення у порядок його залишків після пожежі склали 800 тис. грн. За складання кошторису страхувальник заплатив 200 грн. Перевірка бухгалтерських даних показала, що вартість товару фактично застрахована у розмірі 90% (а не 100%, як було вказано у договорі страхування). Безумовна франшиза – 0,3 %. Визначити страхову суму та страхове відшкодування.

3. Внаслідок пожежі на складі підприємства було пошкоджено будівлю складу й товарно-матеріальні цінності, що знаходились у ньому. У відповідності з заявою, будівлі підприємства вартістю 600 тис. грн були застраховані на 100%, а майно, представлене у вигляді товарно-матеріальних цінностей вартістю 150 тис. грн, було застраховано на 70%. Умовна франшиза – 0,6%. Витрати на відновлення будівлі визначено у розмірі 100 тис. грн. Втрати від загибелі й пошкодження товарів – 30 тис. грн. Витрати страхувальника при рятуванні застрахованого майна та впорядкуванні залишків після страхового випадку склали 9 тис. грн. Визначити загальну суму втрат та розмір страхового відшкодування.

4. Виробнича фірма уклала договір страхування ризику втрати прибутку на випадок аварії та крадіжки. Договір укладено на страхову суму 1200 тис. грн терміном на один рік. За результатами господарської діяльності сума прибутку за поточний рік склала 1800 тис. грн. Договір укладено з безумовною франшизою – 2 %. Страховий тариф за ризик аварії складає 0,4 %, за крадіжку – 1,7 %. У результаті припинення постачання електроенергії, викликаного стихійними лихом, а також крадіжки зі зломом, сума втрат прибутку, пов'язана зі скороченням виробництва, склала 400 тис. грн., сума додаткових втрат – 120 тис. грн. Визначити розмір страхових платежів, розмір збитку та розмір страхового відшкодування.

Варіант 4

1. Фізична особа уклала договір ОСЦПВНТЗ у страховій компанії. У результаті ДТП, в якій фізична особа – власник транспортного засобу не винен, постраждало три особи: перша втратила працездатність терміном на 29 днів, друга визнана стійка втрата працездатності й встановлена I група інвалідності, на її лікування витрачено 7120 грн; третя – у результаті ДТП померла, на її лікування у стаціонарі витрачено 3990 грн. Також, у результаті ДТП, третя особа втратила майно на суму 7540 грн. Фізична особа – власник транспортного засобу, не винна в ДТП, відремонтувала автомобіль на СТО, з якою співпрацює страхова компанія, у якій застрахована фізична особа. Вартість ремонту становить 19800 грн. Фізична особа, яка винна в ДТП, має договір ОСЦПВНТЗ в іншій страховій компанії. Визначити відшкодування першій та другій особам, визначити, хто має право отримати відшкодування за результатами летального випадку третьої особи, і в якій сумі; чи буде відшкодовуватися вартість ремонту автомобіля власнику транспортного засобу, який не винен в ДТП, якщо так, то за чий рахунок?

2. Підприємство застрахувало вантажний автомобіль та автобус на випадок їх пошкодження або втрати внаслідок ДТП. Договір страхування укладений з умовною франшизою у розмірі 1 %. Страхова сума вантажного автомобіля відповідає справжній вартості й становить 50 тис. грн., а автобус застрахований на 50% його дійсної вартості, яка складає 95 тис. грн. Тарифна ставка для вантажного автомобіля й автобуса однакова – 4,5 %. Страхувальник погодився сплатити додатковий платіж до основного страхового платежу в розмірі 10 % за умови страхування зносу деталей, що змінюється при ремонті внаслідок страхового випадку транспортних засобів із строком експлуатації від 1 до 3 років. Внаслідок ДТП вантажний автомобіль був пошкоджений. Вартість ремонту згідно з документом авторемонтного заводу склала 15 тис. грн. Особа, винна у заподіянні збитків, відшкодувала страхувальнику

5 тис. грн. Під час ремонту були проведені роботи, пов'язані з переобладнанням вантажного автомобіля, вартість яких склала 1,5 тис. грн. Визначити розмір страхових платежів та розмір збитку і страхового відшкодування.

3. Виробниче підприємство уклало з договір добровільного страхування вантажу, що перевозився вантажним автомобілем з Житомира до Харкова. Вантаж застрахований «з відповідальністю за всі ризики». Тариф згідно вказаних умов – 3,5 %. Страхова сума встановлена у розмірі 250 тис. грн. Під час дії договору з автомобілем, який здійснював перевезення, скоїлася аварія, що призвело до пошкодження вантажу. Аварійний комісар склав страховий акт. Вартість пошкодженого вантажу склала 70 тис. грн. Витрати при рятуванні вантажу склали 5 тис. грн, витрати, пов'язані з встановленням розміру збитків – 200 грн., втрати щодо перевантаження вантажу – 150 грн. Визначити розмір страхових платежів та розмір збитку й страхового відшкодування.

4. Громадянин С уклав договір страхування «Каско» автомобіля «БМВ» на страхову суму 50 тис. грн. з відповідальністю за всі види ризиків. Вартість автомобіля на момент укладання договору страхування склала 90 тис. грн. Договір страхування укладено із застосуванням франшизи:

- на випадок викрадання у розмірі 10 % страхової суми;
- на випадок ДТП у розмірі 0,5 % страхової суми.

Тарифну ставку за всі види ризиків визначено у розмірі 6 % страхової суми. Визначити розмір страхового платежу, страхового відшкодування у випадку викрадення автомобіля, страхового відшкодування при застосуванні системи першого ризику й пропорційної відповідальності, якщо розмір збитків внаслідок ДТП склав 1,5 тис. грн; 3 тис. грн; 10 тис. грн.

Варіант 5

1. Вантажний автомобіль підприємства застрахований на 60 % його вартості на випадок ДТП. Дійсна вартість автомобіля – 115 тис. грн. Договір укладений з безумовною франшизою – 0,5 %. Тарифна ставка – 3,5 %. У результаті ДТП вантажний автомобіль було пошкоджено. Згідно документів авторемонтного підприємства, вартість ремонту вантажного автомобіля становить 7700 грн. у т. ч. вартість запасних частин склала 2100 грн. Знос автомобіля на день страхового випадку склав 5 %. Витрати на транспортування пошкодженого автомобіля до авторемонтного підприємства – 90 грн. Визначити розмір страхового платежу та розмір страхового відшкодування.

2. Страхова компанія уклала договір з обов'язкового страхування пасажирів та членів екіпажу з авіаційним підприємством. На авіарейс було продано 70 квитків, і в склад екіпажу входило 5 чоловік. Страхова сума згідно договору страхування склала 20 тис. дол. США на одного пасажирів. Вартість

авіаквитка – 350 грн. Страховий тариф з обов'язкового страхування пасажирів і членів екіпажу становить 2 % страхової суми. Визначити розмір страхових платежів, які отримала страхова компанія за даним рейсом з обов'язкового страхування пасажирів та з обов'язкового страхування членів екіпажу, загальний обсяг відповідальності страхової компанії за даним рейсом за пасажирів та за членів екіпажу. Визначити розмір страхового відшкодування, коли внаслідок аварії при посадці двоє членів екіпажу втратили працездатність і знаходились на лікуванні по 20 днів, один із членів екіпажу отримав інвалідність III групи, один із членів екіпажу отримав інвалідність I групи.

3. Експлуатант повітряного судна застрахував свою відповідальність перед третіми особами. На авіарейс було продано 120 квитків. Злітна маса повітряного судна становить 35000 кг. При посадці авіасудна стався страховий випадок, у результаті якого 5 чоловік загинуло, 12 чоловік втратили працездатність строком на 90 днів. Визначити суму страхових платежів, яку експлуатант повітряного судна сплатив до страхової компанії та суму страхового відшкодування, що було виплачено у результаті настання страхового випадку.

4. В авіашоу приймали участь 5 повітряних суден та 2 вертольоти. У результаті непередбаченої ситуації один з літаків було пошкоджено, спричинені збитки склали 18 % від балансової вартості літака, яка, згідно з офіційними документами, складає 25 млн. грн. Розмір брутто-тарифу за страхування повітряних суден складає 6 % від страхової суми. Безумовна франшиза – 0,3 %. Ліміт відповідальності страховика – 75 %. Визначити страхову суму за договором страхування, розмір страхового платежу та величину страхового відшкодування.

Варіант 6

1. Позичальник застрахував свою відповідальність за неповернення кредиту, який він отримав в комерційному банку на термін 5 місяців. Сума кредиту – 30000 тис. грн. Відсоткова ставка – 25 % річних. Відповідальність страховика – 80 %. Тарифна ставка – 3 %. Позичальник не повернув суму кредиту за два місяця. За договором кредитування погашення кредиту відбувалося рівними частинами. Визначити страхову суму, розмір страхового платежу та суму страхового відшкодування при настанні страхового випадку.

2. Позичальник отримав та застрахував у комерційному банку кредит у сумі 70000 тис. грн. на термін 6 місяців. Відсотки за кредит становлять 28 % річних. Тарифна ставка – 3 %. У результаті банкрутства позичальник не зміг повернути 25 % кредиту й проценти по ньому. Франшиза за договором страхування становить 10 % страхової суми. Визначити страхову суму, розмір

страхового платежу та суму страхового відшкодування при настанні страхового випадку.

3. Будівельна організація застрахувала будівельно-монтажні ризики, пов'язані з будівництвом канатної дороги. В обсяг страхового покриття ввійшли ризики вибуху, аварії, пожежі, а також неправомірні дії третіх осіб. Договір укладено на страхову суму 5000 тис. грн. Безумовна франшиза визначена у розмірі 0,5 %. Організація додатково застрахувала свою відповідальність перед третіми особами за нанесення майнових втрат та тілесних ушкоджень на страхову суму 500 тис. грн., що можуть виникнути у зв'язку з виконанням будівельно-монтажних робіт. У результаті падіння опори при розвантаженні були нанесені тілесні ушкодження одній особі, яка перебувала на лікарняному 15 днів. Під час зсуву ґрунту опора впала на бурильну установку, що призвело до її повного руйнування. Вартість бурильної установки на день страхового випадку склала 390 тис. грн. На заміну опори було затрачено 4300 грн. Затрати щодо ліквідації наслідків зсуву склали 1200 грн. Визначити розмір збитку за двома договорами та страхове відшкодування за двома договорами.

4. У договорі добровільного страхування майно підприємства застраховано в розмірі 70 % його балансової вартості. Пожежею зруйновано будинок, балансова вартість якого 160 тис. грн. Кошторис на відбудову будинку складає 184 тис. грн. Будинок збудований в 2015 році. Визначити суму страхового відшкодування, страхової премії (платежу) і страхового збитку.

Варіант 7

1. Корпорація «ТОСНІВА» уклала договір страхування контракту на поставку в Україну електронної техніки на суму 10000 тис. грн. з фіксованими цінами протягом одного року. При цьому, розмір умовної франшизи встановлено у розмірі 0,9 %. За період виконання контракту курс національної валюти девальвував на 3 %. Визначте суму збитку, що зазнала корпорація «ТОСНІВА», та розмір страхового відшкодування.

2. Розрахувати суму збитків при страхуванні ризику непогашеного кредиту. Сума непогашеного кредиту – 75000 грн., строк непогашеного кредиту – 6 місяців, відповідальність страховика – 85 %, сплата за кредит – 25 % річних.

3. Майно підприємства застраховане на 120000 грн. Договір складений із застосуванням умовної франшизи, що дорівнює 10 %. Визначити суму страхового відшкодування при наступних розмірах збитку: 10000 грн., 30000 грн., 120000 грн. Яку суму страхового відшкодування виплатить страхова компанія при таких же розмірах збитку, якщо договір буде укладений із застосуванням безумовної франшизи, що дорівнює 10 %?

4. Страхова компанія здійснює послуги за 30-ма видами страхування. Її ліцензія закінчиться 22.01.17 р. Компанія має намір продовжити свою діяльність та провадити ці 30 видів страхування, для чого отримує 2 нові ліцензії 20.01.17 р. Чи зможе компанія продовжувати функціонування на страховому ринку України відповідно до чинного законодавства?

Варіант 8

1. Страховик уклав з банком договір добровільного страхування ризику непогашення кредиту. Сума кредиту – 250 тис. грн. Строк користування – 7 місяців. Відсотки за кредит – 22% річних. Встановлена тарифна ставка – 5 %. Враховуючи стійкий фінансовий стан позичальника, було прийнято рішення страховиком про застосування понижуючого коефіцієнту – 0,8. Ліміт відповідальності страховика становить 85 %. Визначити суму страхових платежів та розмір страхового відшкодування.

2. Автомобіль вартістю 30000 грн. застрахований у двох компаніях: у першій на суму 20000 грн., у другій – 30000 грн. У результаті страхового випадку автомобіль знищений. Визначити суму страхового відшкодування, виплачену кожною страховою компанією, якщо за договором з першою страховою компанією була передбачена безумовна франшиза в розмірі 5 %, з другою – 7 %. Які принципи страхування застосовуються при вирішенні цього завдання?

3. Будинок вартістю 20000 грн. застрахований на 10000 грн. Договором передбачена система пропорційної відповідальності. Визначити суму страхового відшкодування при наступних розмірах збитку: 7000 грн., 10000 грн., 20000 грн.

4. У березні поточного року відбулася реорганізація шляхом виділення страхової компанії «Амелі» зі страхової компанії «Аска», яка, відповідно до отриманих ліцензій, займалася страхуванням життя. Новостворена страхова компанія формує статутний фонд у розмірі 1,3 млн. євро та задовольняє вимоги щодо забезпечення своєї платоспроможності. Після виділення страхова компанія «Амелі» планує займатися страхуванням життя на основі ліцензій, отриманих страховою компанією «Аска». Проаналізуйте, чи є його страхова діяльність правомірною відповідно до чинного законодавства України?

Варіант 9

1. Будівельна організація, яка є забудовником 150-ти квартирної житлового будинку, уклала договір страхування будівельно-монтажних ризиків. Будівельні та монтажні роботи застраховані від традиційних ризиків: пожежі, вибуху, аварій, осідання ґрунту, дії підґрунтових вод та зсуву ґрунту.

Страхова сума встановлена окремо на: будівельні роботи – 12 млн. грн.; допоміжні роботи – 1000 тис. грн.; будівельні матеріали, обладнання й тимчасові споруди – 5000 тис. грн.; будівельні машини – 900 тис. грн. Договір укладено з безумовною франшизою – 2 %. У результаті підтоплення будинку відбулося просідання фундаменту, що призвело до утворення тріщини стіни. Для ліквідації наслідків було проведено додаткові роботи на суму 390 тис. грн. При проведенні газозварювальних робіт стався вибух балону з киснем, що призвело до руйнування перестінок суміжних квартир на 1 поверсі. Згідно з кошторисом на ремонт сума, пошкодження складала 210 тис. грн. Визначити розмір збитку та величину страхового відшкодування.

2. Підрядник, що виконував будівництво водопровідних та каналізаційних систем, застрахував пускові гарантійні зобов'язання від вибуху, аварії, неправомірних дій третіх осіб, крадіжки на страхову суму 3000 тис. грн. з умовною франшизою 2 %. У результаті неправомірних дій третіх осіб водопровідну систему в будинку було пошкоджено. Заміна частини труб згідно зі складеним кошторисом складала 100 тис. грн. Визначити розмір страхового відшкодування.

3. Фірма, якій доручено виконувати монтаж сталевих мосту через річку, уклала договір страхування будівельно-монтажних ризиків зі страховою компанією. Страхову оцінку монтажу визначено згідно з проектним кошторисом у сумі 25000 тис. грн. Страхова сума встановлена у розмірі повної страхової оцінки. Договір укладений з умовною франшизою у розмірі 1 %. У результаті падіння літального апарату міст на стадії монтажу був пошкоджений. Затрати на відновлення роботи склали 1200 тис. грн. Збитки, що виникли внаслідок недоліків у конструкції, склали 200 тис. грн. Визначити розмір збитку та величину страхового відшкодування.

4. Будівельна організація, яка проводить монтаж повітряних електричних ліній, звернулася у страхову компанію з проханням застрахувати об'єкт монтажу на випадок пожежі, надлишкової напруги у системі електромереж, бурі та претензій третіх осіб, що можуть виникнути внаслідок тілесних ушкоджень у зв'язку з виконанням монтажних робіт. Страхова сума визначена СК як повна вартість об'єкта в сумі 1000 тис. грн. Ставки страхових платежів з вищевказаних ризиків становлять: буря – 0,1 %; осідання ґрунту – 0,02 %; пожежа – 0,3 %; надлишкова напруга у системі електромереж – 0,05 %; страхування відповідальності за тілесні ушкодження – 1,2 %. Надбавка до ставки в галузі будівництва при нещасному випадку – 0,3 %. У результаті настання страхового випадку були травмовані два працівники які тимчасово

втратили працездатність строком на 10 днів. Визначити ставку страхового платежу та за цим договором та розмір страхового відшкодування потерпілим.

Варіант 10

1. Під час показових виступів стався страховий випадок, у результаті якого заподіяна шкода життю і здоров'ю членів екіпажу повітряного судна: одна особа загинула; три особи визнано інвалідами II групи; одна особа тимчасово втратила працездатність на 120 днів. Визначіть розмір страхового платежу, який був сплачений експлуатантом повітряного судна, якщо договір страхування укладено на один рік, та розмір страхових виплат кожному постраждалому члену екіпажу.

2. Розрахувати суму збитків при страхуванні ризику непогашення кредиту: сума кредиту – 50000 грн., строк кредиту – 6 місяців, відповідальність страховика – 90 %, сплата за кредит – 60 % річних. Обчислити суму кредиту, яку необхідно повернути, суму відшкодування страховою компанією та суму реальних збитків.

3. Автомобіль вартістю 140000 грн. застрахований із застосуванням по системі безумовної франшизи, що дорівнює 15 %. У результаті ДТП автомобіль згорів. Після аварії залишилися запчастини на суму 1650 грн. Для їхнього вилучення і відновлення товарного виду власник автомобіля витратив 880 грн. Визначити суму страхового відшкодування.

4. ВАТ «Люкс-оптика» застрахувало своє майно на 1 рік з відповідальністю за крадіжку на суму 15000 грн. Ставка страхового тарифу – 0,3 % від страхової суми. За договором страхування передбачена умовна франшиза в розмірі 1 % від суми збитку, за якої надається скидка до тарифу – 2 %. Внаслідок дії злочинців фактичні збитки ВАТ «Люкс-оптика» склали 1000 грн. Розрахувати розмір страхового платежу та визначити розмір страхового відшкодування, що одержить ВАТ «Люкс-оптика».

Варіант 11

1. Автопідприємство «Надія» уклало договір добровільного страхування цивільної відповідальності водіїв транспортних засобів зі страховою компанією НАСК «Оранта». Тарифні ставки залежно від стажу водія такі: до 1 року – 3 %; від 1 до 5 років – 2 %; до 10 років – 1,5 %. Страхова сума на кожного водія складає 25 тис. грн. Кількість працюючих водіїв зі стажем роботи: до 1 року – 9 осіб, від 1 до 5 років – 7 осіб, від 5 до 10 років – 5 осіб. Визначити суму страхових платежів, яку має сплатити автопідприємство страховій компанії за водіїв.

2. Підприємство вирішило застрахувати цивільну відповідальність водіїв транспортних засобів. Тарифні ставки залежно від стажу водіїв такі: до 1 року – 5,9 %, від 1 до 5 років – 4,2 %, від 5 до 10 років – 2,3 %. Страхова сума на кожного водія – 20000 грн. Визначить страховий внесок на рік, враховуючи, що на підприємстві працює: 2 особи зі стажем роботи до 1 року, 3 особи зі стажем роботи від 1 до 5 років та 5 осіб зі стажем роботи від 5 до 10 років.

3. Існує договір ексцедента збитку 350 тис. грн. понад 100 тис. грн. Визначить частку участі цедента та перестраховика у покритті наступних ризиків: 100 тис. грн.; 300 тис. грн.; 750 тис. грн.

4. Підприємство застрахувало своє майно на 1 рік з відповідальністю за крадіжку на суму 20000 грн. Ставка страхового тарифу – 0,4 % від страхової суми. За договором страхування передбачена умовна франшиза в розмірі 3 % від суми збитку, за якої надається скидка до тарифу – 1 %. Внаслідок дії злочинців фактичні збитки підприємства склали 1800 грн. Розрахувати розмір страхового платежу та визначити розмір страхового відшкодування, що одержить підприємство.

Варіант 12

1. У договорі страхування професійної відповідальності аудиторів передбачена страхова сума 25 тис. грн. Безумовна франшиза становить 1,5 тис. грн. У результаті помилки, здійсненої при виконанні службових обов'язків, завдано шкоду клієнтові на суму 5 тис. грн. Крім цього, додаткові витрати постраждалої особи склали 2 тис. грн., а витрати аудитора, здійснені без згоди страховика – 0,5 тис. грн. Визначити суму, яку має відшкодувати потерпілому страхова компанія.

2. Відповідно до договору професійної відповідальності юриста передбачена страхова сума 90 тис. грн. Страховий тариф складає 2,0 %. Безумовна франшиза становить 0,5 %. У результаті надання некваліфікованої юридичної допомоги громадянин зазнав збитків у сумі 40 тис. грн. Витрати на отримання додаткових юридичних послуг становили 4,5 тис. грн. Визначити розмір страхового платежу та розмір страхового відшкодування.

3. Портфель цедента складається з трьох однорідних груп страхових ризиків, які мають оцінку відповідно: 220, 400, 680 тис. грн. Максимальний рівень власної участі в покритті ризиків – 300 тис. грн. Квота 25 % страхового портфеля передана у перестраховання. Визначте частку участі цедента та перестраховика у покритті ризиків.

4. Страхова компанія протягом року, починаючи з січня одержала такі суми страхових внесків за договорами страхування, укладеними на 1 рік:

220, 140, 360 грн. – за 1-й квартал 720 грн.;
350, 750, 700 грн. – за 2-й квартал 1800 грн.;
400, 640, 880 грн. – за 3-й квартал 1920 грн.;
410, 700, 690 грн. – за 4-й квартал 1800 грн.;
всього – 6240 грн.

Розрахувати суму зароблених премій компанією за методом «плаваючих кварталів».

Варіант 13

1. Товариство з обмеженою відповідальністю «Радуга», яке виробляє й поставляє на ринок молочну продукцію уклало зі страховою компанією договір добровільного страхування відповідальності за якість продукції. Страхова сума становила 100 тис. грн. Страховий тариф – 1,7 %. При плановій перевірці санепідемстанції продукції концерну було виявлено цілий ряд відхилень від чинних стандартів. Вся партія неякісної продукції була вилучена з торговельної мережі на суму 40 тис. грн., частина продукції на суму 17 тис. грн. була направлена на подальшу переробку. Затрати на переробку склали 3,5 тис. грн. Ліміт відповідальності страховика – 90 %. Визначити суму страхового платежу, суму збитку та страхового відшкодування.

2. Автомобіль "Таврія" (знос 30 %) дійсною вартістю 29000 грн. застрахований "Авто-каска" на суму 29000 грн. Після аварії відповідно до кошторису на ремонт вартість запасних частин складає 2140 грн., вартість робіт – 1270 грн. Розрахувати розмір страхового відшкодування за системою пропорційної відповідальності та за системою першого ризику.

3. Сума заявлених у зв'язку зі страховими випадками претензій за звітний період – 460 тис. грн. Розмір страхових виплат – 780 тис. грн. Неврегульовані претензії за передзвітний період – 340 тис. грн. Сума страхових премій, які належать поверненню страхувальникам у зв'язку з достроковим припиненням договорів – 62 тис. грн. Визначте резерв заявлених, але не врегульованих збитків.

4. Страхова компанія здійснює інші види страхування ніж страхування життя. Надходження страхових премій дорівнюють 1,2 млн. грн. Перестраховикам сплачено 280 тис. грн. Страхові виплати – 890 тис. грн., у тому числі компенсовано перестраховиками 120 тис. грн. Визначіть нормативний показник платоспроможності страхової компанії.

Варіант 14

1. У договорі страхування відповідальності роботодавців передбачена страхова сума 50 тис. грн. Умовна франшиза 0,4 %. У результаті збою технологічного обладнання на робочому місці постраждав один з співробітників підприємства. Вартість обстеження складає 800 грн. Лікування та реабілітація хворого 2500 грн. Термін перебування на лікарняному 25 днів. Визначити суму, яку має відшкодувати потерпілому страхова компанія.

2. При страхуванні автомобіля "Жигулі", який 9 років експлуатувався, страховим агентом (в договорі "Авто-каско") встановлено, що знос складає 24 % при початковій вартості 30000 грн. За кошторисом на ремонт після аварії вартість запасних частин визначена в сумі 3840 грн., а робіт з ремонту – 2640 грн. У результаті аварії повністю знищено вантаж (в багажнику): ваза – ціною 550 грн. і чайний сервіз – ціною 800 грн. Визначити розмір страхового збитку.

3. Статутний фонд страхової компанії складає 5,8 млн.грн., резерви й фонд – 1,4 млн. грн., технічні резерви – 6, 7 млн. грн., кредиторська заборгованість – 230 тис. грн., дебіторська заборгованість – 0,98 млн. грн., грошові кошти в касі – 25 тис. грн., на поточному рахунку – 1,1 млн. грн. Визначіть коефіцієнт загальної ліквідності.

4. ПАТ "Червона рута" застрахувало своє майно на 1 рік з відповідальністю за крадіжку на суму 200000 грн. Ставка страхового тарифу – 0,2 % від страхової суми. За договором страхування передбачена безумовна франшиза в розмірі 1 % від суми збитку, за якої надається скидка до тарифу – 3 %. Внаслідок дії злочинців фактичні збитки ПАТ "Червона рута" склали 10000 грн. Розрахувати розмір страхового платежу та визначити розмір страхового відшкодування, що одержить ПАТ "Червона рута", якщо договором передбачена система страхової відповідальності першого ризику.

Варіант 15

1. Страховик уклав з банком договір добровільного страхування ризику непогашення кредиту. Сума кредиту – 250 тис. грн. Строк користування – 7 місяців. Відсотки за кредит – 22% річних. Встановлена тарифна ставка – 5 %. Враховуючи стійкий фінансовий стан позичальника, було прийнято рішення страховиком про застосування понижуючого коефіцієнту – 0,8. Ліміт відповідальності страховика становить 85 %. Визначити суму страхових платежів та розмір страхового відшкодування.

2. Внаслідок пожежі на складі підприємства було пошкоджено будівлю складу й товарно-матеріальні цінності, що знаходились у ньому. У відповідності з заявою, будівлі підприємства вартістю 600 тис. грн були

застраховані на 100%, а майно, представлене у вигляді товарно-матеріальних цінностей вартістю 150 тис. грн, було застраховано на 70%. Умовна франшиза – 0,6%. Витрати на відновлення будівлі визначено у розмірі 100 тис. грн. Втрати від загибелі й пошкодження товарів – 30 тис. грн. Витрати страхувальника при рятуванні застрахованого майна та впорядкуванні залишків після страхового випадку склали 9 тис. грн. Визначити загальну суму втрат та розмір страхового відшкодування.

3. Будівельна організація, яка проводить монтаж повітряних електричних ліній, звернулась у страхову компанію з проханням застрахувати об'єкт монтажу на випадок пожежі, надлишкової напруги у системі електромереж, бурі та претензій третіх осіб, що можуть виникнути внаслідок тілесних ушкоджень у зв'язку з виконанням монтажних робіт. Страхова сума визначена СК як повна вартість об'єкта в сумі 1000 тис. грн. Ставки страхових платежів з вищевказаних ризиків становлять: буря – 0,1 %; осідання ґрунту – 0,02 %; пожежа – 0,3 %; надлишкова напруга у системі електромереж – 0,05 %; страхування відповідальності за тілесні ушкодження – 1,2 %. Надбавка до ставки в галузі будівництва при нещасному випадку – 0,3 %. У результаті настання страхового випадку були травмовані два працівники які тимчасово втратили працездатність строком на 10 днів. Визначити ставку страхового платежу та за цим договором та розмір страхового відшкодування потерпілим.

4. Розрахувати суму збитків при страхуванні ризику непогашення кредиту: сума кредиту – 50000 грн., строк кредиту – 6 місяців, відповідальність страховика – 90 %, сплата за кредит – 60 % річних. Обчислити суму кредиту, яку необхідно повернути, суму відшкодування страховою компанією та суму реальних збитків.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ

1. Про страхування [Електронний ресурс]: закон України від 7 берез. 1996 р. № 85/96-ВР [зі змінами станом на 06.09.2012 р.]. – Режим доступу: [http:// portal.rada.gov.ua](http://portal.rada.gov.ua).
2. Пасічний В. О. Страхування: навч. посібник / В. О. Пасічний, В. В. Жван. - Х.: ХНАМГ, 2009.
3. Воронков О. О. Конспект лекцій з курсу «Страхування» (для студентів заочної форми навчання освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр» напряму підготовки 6.030504 Економіка підприємства і слухачів другої вищої освіти спеціальності 7.03050401 «Економіка підприємства») / О. О. Воронков; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2016. – 126 с.
4. Страхові послуги : навч. посібник / Д. І. Дема, О. М. Віленчук, І. В. Дем'янюк; за заг. ред. Д. І. Деми. – [2-е вид. перероб. та допов.–]. К.: Алерта 2013.–526 с.
5. Безугла В. О. Страхування: навч. посібник [для студ. вищих навч. закл.] / В. О. Безугла, І. І. Постіл, Л. П. Шаповал. – К.: Центр навч. л-ри, 2008. – 582 с.
6. Ковтун І. О. Основи актуарних розрахунків : навч. посібник / І. О. Ковтун, М. П. Денисенко, В. Г. Кабанов. – К.: Професіонал, 2008. – 480 с.
7. Страхування : підручник / В. Д. Базилевич, К. С. Базилевич, Р. В. Пікус [та ін.]; за ред. В. Д. Базилевича. – К.: Знання, 2008. – 1019 с.
8. Ткаченко Н. В. Страхування. Практикум: навч. посібник / Н. В. Ткаченко. – К.: Ліра-К, 2007. – 270 с.
9. Шумелда Я. П. Основи актуарних розрахунків: навч. посібник / Я. П. Шумелда. – Тернопіль: Підручники і посібники, 2003. – 160 с.

Навчальне видання

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ТА ЗАВДАННЯ
до виконання розрахунково-графічної роботи
з навчальної дисципліни

СТРАХУВАННЯ

*(для студентів заочної форми навчання освітньо-кваліфікаційного рівня
«бакалавр» напрямку підготовки 6.030504 Економіка підприємства і слухачів
другої вищої освіти спеціальності 7.03050401 Економіка підприємства)»*

Укладач: **ВОРОНКОВ** Олексій Олександрович

Відповідальний за випуск *А. Є. Ачкасов*

Авторська редакція

Комп'ютерне верстання *О. О. Воронков*

План 2016, поз. 471 М

Підп. до друку 20.02.2017
Друк на ризографі
Зам. №

Формат 60x84/16
Ум. друк. арк. 1,3
Тираж 50 пр.

Виконавець і виготовлювач:
Харківський національний університет
міського господарства імені О. М. Бекетова,
вул. Революції, 12, Харків, 61002
Електронна адреса: rectorat@kname.edu.ua
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи:
ДК 4705 від 28.03.2014 р.